

Uz sākumlapu>Ģimenes lietas un mantojums>Laulības un reģistrētu partnerību mantiskās sekas>Laulāto mantiskās attiecības

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas [fr](#)

franču

versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlēties.

Swipe to change

Laulāto mantiskās attiecības

Luksemburga

1 Vai šajā dalībvalstī laulāto mantiskās attiecības ir reglamentētas tiesību aktos? Kas tajos ir noteikts?

Luksemburgas Civilkodeksā (*Code Civil*) ir paredzēts, ka gadījumos, kad nav laulības līguma (*contrat de mariage*), uz laulātajiem attiecas likumā noteiktās laulāto mantiskās attiecības (*régime matrimonial*) (sk. Civilkodeksa 1400. un nākamos pantus). Šajā gadījumā piemērojamais režīms attiecas uz laulībā iegādātā īpašuma kopību (*communauté des biens réduite aux acquêts*), kas parasti tiek saukta par likumā noteikto laulāto mantas kopību (*communauté légale*). Šajos noteikumos ir nošķirts kopīpašums (*biens communs*) un katra laulātā atsevišķais īpašums (*biens propres*).

Jebkurš īpašums, kas laulātajiem piederējis pirms laulības noslēgšanas, paliek atsevišķi piederošs. Īpašums, kas iegūts laulībā, faktiski ir daļa no laulāto kopīpašuma (algas un ienākumi, pabalsti un ienākumi no atsevišķa īpašuma, manta, kas iegūta par maksu).

Īpašumu, attiecībā uz kuru laulātie nevar pierādīt īpašumtiesības, uzskata par kopīpašumu.

Šim pieņēmumam ir vairāki izņēmumi, tostarp personiska manta un pašas personības tiesības, ko uzskata par atsevišķi piederošām. Piemēram, apģērbi, ģimenes piemiņas lietas, autortiesības vai rūpnieciskā īpašuma tiesības un kompensācijas prasības uzskata par atsevišķu īpašumu (Civilkodeksa 1404. pants). Mantu, kas mantojumā, dāvinājumā vai ar novēlējumu iegūta īpašuma kopības laikā, arī uzskata par atsevišķu īpašumu (Civilkodeksa 1405. pants).

<https://legilux.public.lu/eli/etat/leg/code/civil/20220701>

2 Kā laulātie var izveidot savas mantiskās attiecības? Kādas šajā gadījumā ir oficiālās prasības?

Civilkodeksa 1387. pantā par laulības līgumu brīvības principu ir paredzēts, ka "tiesību akti regulē laulības attiecības attiecībā uz īpašumu tikai tad, ja laulātie nav noslēguši īpašu vienošanos, ko viņi uzskata par piemērotu, ar noteikumu, ka ar to netiek pārkāptas sabiedrības morāles normas vai tālāk minētie noteikumi".

Laulātie var atkāpties no likumā noteiktajām laulāto mantiskajām attiecībām, noslēdzot laulības līgumu. Šo līgumu noslēdz vai nu brīvā formā, vai arī izvēloties kādu no sagatavotajiem veidlapu paraugiem, kas noteikti Civilkodeksā.

Noslēdzot laulības līgumu, laulātie var nodibināt pilnu mantas kopību (*communauté universelle*). Saskaņā ar šo režīmu laulātajiem **nav citas atsevišķas mantas kā** tikai manta, kas būtībā pieder katram laulātajam atsevišķi (personīgais apģērbs, ģimenes piemiņas lietas u. c.). Visa manta ir kopīpašumā (kustamais īpašums, nekustamais īpašums, īpašums, kas iegūts laulībā un ir to rīcībā laulības noslēgšanas dienā). Tāpat visi laulāto **parādi** tiek turēti kopā, un abi laulātie solidāri atbild par tiem.

Civilkodeksā ir paredzēts otrs laulāto mantisko attiecību veids: īpašuma nošķiršana (*séparation de biens*). Šīs sistēmas pamatā ir princips, kas nosaka, ka laulātajiem nav kopīpašuma. Viss īpašums pieder vienam vai otram laulātajam. Tādējādi katram laulātajam ir ekskluzīvas tiesības pārvaldīt, izmantot savu personīgo īpašumu un brīvi rīkoties ar to. Tāpat arī katrs laulātais atbild tikai par saviem parādiem (kas radušies pirms laulības vai laulībā). Izņēmumu piemēro attiecībā uz parādiem, kas vienam no laulātajiem radušies saistībā ar mājaisaimniecības uzturēšanu vai bērnu audzināšanu. Šie parādi vienmēr ir saistoši abiem laulātajiem.

Attiecībā uz **procesuālajām prasībām** laulības līgumus sagatavo ar notariālu aktu (*acte dent notaire*).

Tādēļ laulības līgumam vai iepriekš noslēgta līguma grozījumam vienmēr ir jābūt sagatavotam notariāla akta formā, klātesot un piekristot visām tā pusēm (Civilkodeksa 1394. pants). Notārs noslēdz laulības līgumu, nodrošina, ka to paraksta laulātie vai topošie laulātie, un atbild par tā nosūtīšanu prokuratūrai pārrakstīšanai civilstāvokļa aktu reģistrā. Šī formalitāte ir būtiska, lai laulības līgumu padarītu saistošu trešām personām (piemēram, viena laulātā kreditoriem).

3 Vai pastāv ierobežojumi laulāto mantisko attiecību izveides brīvībai?

Jā, ir jāievēro daži principi. Laulības līgums nedrīkst pārkāpt sabiedrības morāles principu (Civilkodeksa 1387. pants), atkāpties no noteikumiem par vecāku varu, tiesisko pārvaldību un aizbildnību (Civilkodeksa 1388. pants) vai mainīt likumā noteikto mantošanas kārtību (Civilkodeksa 1389. pants).

Pilnībā jāievēro primārais režīms (Civilkodeksa 212.–226. pants), izņemot gadījumus, kad tas paredz laulības līgumu piemērošanu. Laulības līguma noteikumi nedrīkst būt pretrunā attiecīgajām laulāto tiesībām un pienākumiem.

Citu pienākumu starpā laulātajiem ir abpusējs pienākums saglabāt uzticību un savstarpēji palīdzēt un atbalstīt vienam otru. Viņi nevar brīvi rīkoties ar tiesībām, ar kurām ir nodrošināts ģimenes mājoklis, ne arī ar tajā esošo aprīkojumu. Tāpat tiek pieņemta solidāra atbildība (*solidarité*) par mājaisaimniecību parādiem.

4 Kādas ir laulības šķiršanas, atšķiršanas vai laulāto mantisko attiecību anulēšanas juridiskās sekas?

a) **Laulības šķiršana** (*divorce*) izbeidz laulību un ietver laulāto mantisko attiecību likvidāciju (*liquidation*) un sadalīšanu (*partage*). Laulības līgums vairs nav spēkā, un pušu mantiskās attiecības regulē vispārējie tiesību akti par saistībām un kopīpašumu.

Tiesa, kas izskata laulības šķiršanas lietu, var piešķirt uzturīdzekļu pabalstu (*pension alimentaire*) vienam laulātajam. Uzturīdzekļu pabalstu nosaka atbilstīgi tā laulātā vajadzībām, kuram tos maksā, un ievērojot otra laulātā spēju dot attiecīgu ieguldījumu.

Ja laulātais laulības laikā ir izbeidzis vai samazinājis profesionālo darbību (piemēram, lai aprūpētu bērnus), viņam ar konkrētiem nosacījumiem ir tiesības celt prasību pret otru laulāto, lai ar atpakaļejošu spēku veiktu ieguldījumu vispārējā pensiju apdrošināšanas shēmā.

Ja laulības šķiršanas atzīšanas dienā viens vai vairāki laulībā dzimušie bērni ir jaunāki par divpadsmit gadiem, laulātais, kurš īsteno vecāku varu (*autorité parente*) (viens pats vai kopā ar otru vecāku) un ar kuru bērni dzīvo pastāvīgi, var lūgt tiesu piešķirt viņam tiesības palikt laulāto mājās. Tas, ka mājoklis var piederēt otram laulātajam, nepadara piešķirt šo pabalstu.

Parasti vecāku laulības šķiršana nemaina kārtību vecāku varas īstenošanai, ko abi vecāki turpina kopā. Tiesa piešķir vecāku varu vienam no abiem vecākiem tikai tad, ja tas ir bērna interesēs.

b) Laulātie, kas vēlas šķirties, bet vēl nevēlas šķirt laulību, var izvēlēties **laulāto atšķiršanu** (*séparation de corps*). Juridiski atšķirti laulātajiem vairs nav pienākuma dzīvot kopā, bet laulāto atšķiršana vienmēr nozīmē mantas šķirtību, kas savukārt nozīmē mantas kopības izbeigšanos. Pārējie laulības pienākumi un saistības paliek spēkā.

Lai gan laulāto atšķiršana beidzas pēc laulāto samierināšanās, uz viņiem joprojām attiecas mantas šķirtība, ja vien nav panākta vienošanās par jaunām laulāto attiecībām.

c) **Laulību anulē** ar atpakajejošu spēku (*annulation du mariage*). Uzskata, ka laulāto mantiskās attiecības nekad nav pastāvējušas. Ar laulību saistītās tiesības un pienākumi izzūd, un uzskata, ka attiecīgās personas ir dzīvojušas kopā kā kopdzīves partneri.

5 Kādas sekas laulāto mantiskajās attiecībās ir viena laulātā nāvei?

Viena laulātā nāves gadījumā mantas kopība izbeidzas. Ir nepieciešama divējāda likvidācija: likumisko vai līgumisko laulāto mantisko attiecību izbeigšana un pēc tam pārdzīvojušā laulātā mantošanas tiesību nostiprināšana.

Ja vien nav noteikts citādi un ja mirušais atstāj bērnus vai šo bērnu pēcnācējus, pārdzīvojušajam laulātajam ir tiesības mantot vai nu minimālo summu, ko likumīgam bērnam ir likumīgas tiesības saņemt un kas ir vismaz ceturtdaļa no mantojuma, vai arī tiesības izmantot laulāto kopīgi apdzīvoto tpašumu un tā piederumus, ar noteikumu, ka tpašums pilnībā piederējis mirušajam vai bijis kopīpašumā ar pārdzīvojušo laulāto (Civillkodeksa 767. panta 1. punkts).

Ja mirušais neatstāj ne bērnus, ne šo bērnu pēcnācējus, pārdzīvojušajam laulātajam ir pilnas tpašumtiesības uz visu mantojumu, ja vien testamentā nav paredzēts citādi (Civillkodeksa 767. panta 2. punkts).

6 Kura iestāde ir kompetenta lemt lietā saistībā ar laulāto mantiskajām attiecībām?

2018. gada 27. jūnija Likuma, ar ko izveido ģimenes lietu tiesu un reformē laulības šķiršanu un vecāku varu (*loi du 27 juin 2018 instituant le juge aux affaires familiales, portant réforme du divorce et de l'autorité parentale*), kas stājas spēkā 2018. gada 1. novembrī, noteikumi ir piemērojami:

<https://legilux.public.lu/eli/etat/leg/loi/2018/06/27/a589/jo>

Ģimenes lietu tiesa izskata prasības saistībā ar laulāto mantiskajām attiecībām.

Mierlīgums ir iespējams ārpus tiesas. Tomēr notāra iesaistīšanās ir nepieciešama tikai tad, ja nekustamais tpašums ir jāreģistrē zemesgrāmatā (*publicité foncière*).

Tiesā izskata tikai strīdīgas lietas.

7 Kādas ir laulāto mantisko attiecību sekas attiecībā uz tiesiskajām attiecībām starp vienu laulāto un trešām personām?

Civillkodeksa 220. pantā, ko piemēro neatkarīgi no laulāto mantiskajām attiecībām, ir noteikta laulāto un trešo personu solidārās atbildības prezumpcija attiecībā uz mājsaimniecības parādiem, savukārt *katram no laulātajiem ir tiesības pašam slēgt līgumus par mājsaimniecības uzturēšanu vai bērnu izglītošanu ; jebkurš parāds, kas rodas vienam laulātajam, ir solidāri saistošs otram.*

Tomēr solidāra atbildība neattiecas uz izdevumiem, kas ir acīmredzami pārmērīgi, ņemot vērā mājsaimniecības dzīvesveidu, darījuma lietderību vai nelietderību, vai līgumslēdzēja trešās personas labticību vai ļaunticību.

To nepiemēro arī saistībām, kas izriet no pirkumiem pa daļām, ja vien tās nav noslēgtas, piekrītot abiem laulātajiem.

Saistībā ar laulāto mantisko attiecību režīmu tiesiskās attiecības starp laulāto un trešo personu ietekmē laulāto mantisko attiecību maiņa, kas attiecībā uz trešām personām stājas spēkā trīs mēnešus pēc reģistrācijas civilstāvokļa aktu reģistrā. Tomēr, ja šāda ieraksta nav, izmaiņas tomēr ir saistošas trešām personām, ja ar tām noslēgtajos dokumentos laulātie paziņo, ka ir grozījuši savas laulāto mantiskās attiecības.

Attiecībā uz trešām personām nolēmums par laulības šķiršanu stājas spēkā tikai no ieraksta vai pārrakstīšanas dienas. Ja viens no laulātajiem ir tirgotājs, jebkurš laulības līgums un jebkurš dokuments, ar ko groza vai maina laulāto mantiskās attiecības, viena mēneša laikā jānosūta Komercreģistram.

8 Īss procedūras apraksts — laulāto tpašuma sadalīšana, tai skaitā nodalīšana, izdalīšana vai atbrīvošanās no tā šajā dalībvalstī

Tiklīdz laulības līgums ir izbeigts, tam vairs nav nekādas ietekmes.

Kopīpašuma izbeigšanas pamatā ir dažādi aprēķini, kas nosaka sadalāmā kopīpašuma daļu un katra laulātā aktīvus un pasīvus.

Katrs laulātais atgūst savu atsevišķo tpašumu. Pēc tam tiek sagatavots paziņojums par kompensāciju (*compte des récompenses*), kurā norādīta gan kompensācija, kas katram laulātajam pienākas no kopīpašuma, gan kompensācija, kas laulātajiem jāmaksā kopīpašumam.

Pēc tam sadalīšana faktiski tiek veikta vienlīdzīgi, ja vien nav panākta citāda vienošanās.

Laulāto mantiskās attiecības var izbeigt ar izlīgumu. Tpašuma, uz kuru attiecas reģistrācija zemesgrāmatā, sadalīšanu veic ar notariālu aktu.

Ja laulātie nevienojas par laulāto mantisko attiecību izbeigšanu un sadalīšanu, notārs, kuru šajā nolūkā iepriekš iecēlusi ģimenes lietu tiesa, sagatavo ziņojumu par laulāto grūtībām un attiecīgos paziņojumus. Tiesa, izskatot lietu iztiesāšanas sastāvā, lemj par atlikušajiem strīdiem starp laulātajiem un nodod tos notāram, lai izstrādātu galīgo sadalīšanas shēmu (*l'état liquidatif*).

9 Kāda ir procedūra un dokumenti vai informācija, kas parasti nepieciešama nekustamā tpašuma reģistrācijai?

Jebkura sadalīšana, kas ietekmē zemesgrāmatas reģistrāciju, tiek veikta ar notariālu aktu.

Jebkurā gadījumā jebkuri *inter vivos* instrumenti (*actes entre vifs*) bez maksas vai par maksu, ar kuriem nodod lietu tiesības uz nekustamo tpašumu (*droits réels immobiliers*), izņemot privilēģētās tiesības (*privilèges*) vai hipotēkas (*hypothèques*), ir jāpārraksta tās jurisdikcijas hipotēku reģistrā (*bureau de la conservation des hypothèques*), kurā atrodas nekustamais tpašums.

Grozītā 1905. gada 25. septembra Likuma par lietu tiesību uz nekustamo tpašumu pārrakstīšanu (*loi modifiée du 25 septembre 1905 sur la transcription des droits réels immobiliers*) noteikumi ir piemērojami: <https://legilux.public.lu/eli/etat/leg/loi/1905/09/25/n1/jo>

Lapa atjaunināta: 14/05/2024

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Vairbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietvertu vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.